Nieuwsbief no. 28, januari 2023 NATUURGEBIED ’T ZWANENBROEKJE

’t Zwanenbroekje is een particulier initiatief, in 1992 gestart, waarbij landbouwgronden werden omgezet in natuur. De overheid wil natuurbeheer door particulieren stimuleren. ’t Zwanenbroekje is hiervan een voorbeeld. Bij de inrichting van het gebied wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke variatie passend bij het landschap, zodat zoveel mogelijk verschillende plant- en diersoorten zich er thuis kunnen voelen. Het gebied vormt een stapsteen in de ecologische verbindingszone door de Ooijpolder tussen de stuwwal bij Ubbergen en de uiterwaarden langs de rivier de Waal. ’t Zwanenbroekje werkt samen met het IVN, afdeling Rijk van Nijmegen. En wordt beheerd door Stichting Beheer Ooijpolder Groesbeek.

www.zwanenbroekje.nl

Overzicht van het terrein

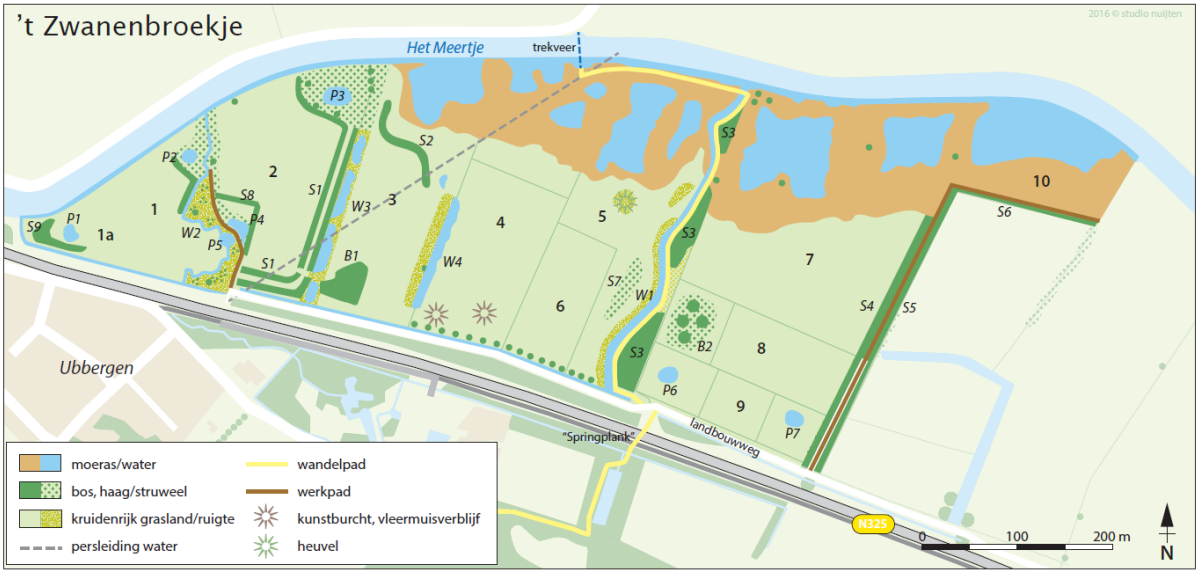

1 ’t Zwanenbroekje
1a ’t Geerhoekje
2 Haverkamp
3 Eerste Hoge Wei
4 Tweede Hoge Wei
5 Achterste Aarland
6 Grote Kopse Kamp
7 Voorste Aarland
8 Eerste Langkamp
9 Tweede Langkamp
10 Vijfde Spraeheuvel

Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek

Herinrichting kleine beek en poel van het evenemententerrein

In september-oktober is de kleine Kasteelse- beek die vanuit de stuwwal onder de rijksweg ons terrein op stroomt uitgediept en verlegd. De beek liep door het evenemententerrein en door de poel die in dit terrein ligt; op het kaartje is dat poel 5. Bij dit werk werd de poel geschoond en uitgediept

Kasteelsebeek geschoond poel 5

Veldnamen in ‘t Zwanenbroekje

Het afgelopen jaar hebben we nieuwe bordjes aangebracht om de namen van de percelen weer goed te kunnen zien. Zoals bekend hebben alle velden in het Zwanenbroekje , zoals overal in de Ooijpolder een naam. Vaak zijn het namen die al heel lang in gebruik zijn. Het was vroeger dé manier om duidelijk te maken welk perceel door welke boer werd gepacht. Omdat de bordjes in de loop van de tijd vergaan, beschadigd en vernield waren, hebben we overal nieuwe bordjes opgehangen. Een voorbeeld van een nieuw bordje zie de foto hieronder.

Voor meer informatie over de veldnamen in de Ooijpolder raadpleeg de website https://nederlandscultuurlandschap.wordpress.com/tag/veldnamen/

Meidoornheggen

Twee vrijwilligers Marion en Maria hebben de leiding over het leggen van de meidoornhagen. Marion heeft een onderhoudsplan opgesteld. Want naast het leggen is ook elk jaar onderhoud nodig; anders lopen de heggen teveel uit. De heggen worden namelijk tussen november en maart gesnoeid; 15 maart start het broedseizoen en dan is er rust nodig in het terrein. Met vier à vijf personen wordt er dan gewerkt; snoeien met een elektrische snoeischaar en wegslepen van de takken.

De heg op het oostelijke terrein, de Vijfde Spreaheuvel wordt anders beheerd; het is een struweelheg. Elke twee jaar worden openingen van 20 meter gesnoeid om het zicht op de stuwwal vanuit Persingen open te houden. Er is op oost nu 150 meter gelegd en volgend jaar komt de andere helft. Naast Marion en Maria is ook een ploeg van het IVN bezig met heggen leggen

150 meter meidoornheg. Op oost in de Vijfde Spreaheuvel

Jong leven: twee veulens

In het voorjaar 2022 zijn twee veulens geboren.

Baukje 1600554 235

Nieuwe vegetatie op de velden Zwanenbroekje, Eerste en Tweede langkamp

In het najaar is er van de velden Zwanenbroekje en Eerste en Tweede langkamp de vegetatie verwijderd; het oppervlak is gefreesd, ondiep geploegd en geëgd (rotorkop) en kruidenrijk maaisel opgebracht onder andere van een dijk in Ooij, van de Ecologische Verbindingszone Ubbergen-Groenlanden en van een bloemrijke berm. Bij Tweede langkamp zijn twee stroken oppervlakkig gefreesd en daarna geplagd/gechopperd (15 cm) en maaisel opgebracht van een dijk in de Ooij, EVZ-Ubbergen-Groenlanden, orchisperceel Groenlanden en Kranenburger Bruch .

Dit voorjaar bleek op de velden ‘t Zwanenbroekje en Eerste langkamp een enorme hoeveelheid margrieten te staan. Verder was opvallend: grote plakkaten hondsdraf, zeer veel kamgras, veldgerst en reukgras. Bijzondere planten die niet eerder werden waargenomen zijn: grote ratelaar, graslathyrus, slipbladige ooievaarsbek en gekroesde melkdistel. Begin juni zijn op het perceel ‘t Zwanenbroekje 87 soorten gevonden. Voorheen vonden we op dit terrein maximaal 38 soorten. Ook op Eerste langkamp was het aantal soorten van voorheen 34 toegenomen naar 61. Ook werden soorten gezien die we er voorheen niet waarnamen.

De stroken op Tweede langkamp met nieuw maaisel kwamen erg laat tot ontwikkeling. Waarschijnlijk omdat het een erg nat en later erg droog voorjaar was. Het aantal soorten was er in de stroken ook niet toegenomen

De ontwikkelingen wordt de komende jaren gevolgd.

Vegetatie voor het nieuwe maaisel

Margrieten na het opgebrachte maaisel

Visdiefjes

Twee vrijwilligers hebben een vlotje gemaakt in het water te oost. Nu maar hopen dat zwarte sterns en visdiefjes willen komen broeden. Het hek erom is om ganzen tegen te houden

Boomkikkers

Een bijzondere aangelegenheid dit jaar was de introductie van de boomkikker. Hierover werd al jaren gesproken, maar dit jaar was het dan zover.
Zondag 18 juli werden bijna 100 jonge kikkertjes losgelaten op braamstruweel nabij een poel op perceel Tweede Langkamp.
In de weken erna zijn ze flink gegroeid en hebben ze zich verder over het gebied verspreid. De komende jaren zullen de kikkers worden gemonitord.

IVN-Praktisch natuurbeheer werkt op 't Zwanenbroekje

Op 19 november kwamen 20 mensen van PN-IVN op het terrein werken. Er werden knotwilgen geknot, rasters zijn vrij gemaakt van begroeiing, wilgentakken naar de takkenrillen en wilgenhut versleept en braamstruiken terug gesnoeid opdat rozen en meidoorns meer kans krijgen. Ton Janssen ging met waterpak het water in om lisdodden en riet te verwijderen opdat er meer licht komt voor de amfibieën. Een aantal gingen onder leiding van Pieter de Vlieger op excursie in het gebied en zagen de vele beversporen, knaagsporen en glijbanen, die overal in het terrein te ontdekken zijn.

De groep zette ook Pieter in het zonnetje. Hij legde na vele jaren zijn coördinatorschap van de werkgroep neer.

Pieter de Vlieger

Dierensporen: bevers in het terrein

Naast planten leven vele dieren in ons terrein. Vele vogels en insecten, maar ook groter spul. Zo nemen we regelmatig hazen en reeën waar en overal vinden we de sporen van de bevers.

De bever sloeg overal toe

<u>Een boom in het Meertje</u>.

In augustus kregen wij van het Waterschap Rivierenland een aanmaning een boom te verwijderen die vanuit ons land in ’t Meertje was gevallen. Een boom van minstens 10 meter lang en ongeveer 80 cm dik. Dat was wel even een uitdaging; hoe krijgen we zo’n kolos weg. Hij lag ook nog op een moeilijk te bereiden plek. De boom zat voor een deel nog vast aan het onderste deel van de stam en moest dus daar eerst doorgezaagd worden. Toen kwam de eerste tegenslag, de motorzaag wilde niet starten. Maar Hans en Sjaak stonden voor niets en schroefden de zaag in het gras uit elkaar. Het benzine-toevoerslangetje bleek gescheurd en los. Het moest weer op een nippeltje worden gezet , maar het plastic slangetje was hard en stijf. Dus de aansteker erbij houden om het warm en zacht te maken, maar toen vloog de motorzaag in brand. Door flink blazen ging hij uit; maar het slangetje was toen zacht en kon gemonteerd worden. Vervolgens schroefden de twee – net buurman en buurman- de zaag weer in elkaar en startte de motor. Helaas was het zaagblad te klein en kon niet de hele boom doorgezaagd worden. Een nieuw zaagblad kwam een week laten en met het kraantje met zijn sterke rupsbanden kregen we de boom op het droge.

Helaas voor ons lag er nög een boom; nog moeilijker toegankelijk. Uiteindelijk is het Sjaak gelukt ook deze boom in december te verwijderen.

Sjaak met de moterzaag